

16 Σεπτεμβρίου, 1991

[ΝΙΚΗΤΑΣ, Δοστής]

ΑΝΑΦΟΡΙΚΑ ΜΕ ΤΟ ΑΡΘΡΟ 146 ΤΟΥ ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΟΣ

Α. ΠΕΤΣΑΣ & ΥΙΟΙ ΛΤΔ,

Αιτητές,

v.

ΚΥΠΡΙΑΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ ΜΕΣΩ ΑΝΑΘΕΩΡΗΤΙΚΗΣ
ΑΡΧΗΣ ΑΔΕΙΩΝ,

Καθ' ης η αίτηση.

(Υπόθεση Αρ. 663/90).

5 Διοικητική πράξη — Αιτιολογία — Μηχανική απαρίθμηση των προνοιών του νόμου χωρίς συσχετισμό με τα αντικειμενικά ερείσματα δεν αποτελεί αιτιολογία — Η αιτιολογία όμως δεν είναι απαραίτητο να αναφέρεται στο σώμα της πράξης — Είναι δυνατό να προκύπτει από τα στοιχεία των φακέλων.

10 Αναθεωρητική Αρχή Αδειών — Άδεια οδικής χρήσης — Έγκριση μερικών και απόρριψη άλλων αιτήσεων για παραχώρηση άδειας — Το διοικητικό όργανο δεν έχει υποχρέωση να προβεί σε αναλυτικές συγκρίσεις καταχωρώντας συγκριτικά στοιχεία που έλαβε υπόψη για τον κάθε αιτητή χωριστά.

15 Διοικητικό Δίκαιο — Γενικές Αρχές — Αρχή της ισότητας — Απαράβατη υποχρέωση της διοίκησης να μεταχειρίζεται κατά το δυνατόν με όμοιο τρόπο τους πολίτες που βρίσκονται στην ίδια ή παρόμοια θέση — Βάρος απόδειξης άγισης μεταχείρισης φέρει αυτός που την ισχυρίζεται.

20 Οι αιτητές προσέβαλαν με την προσφυγή τους αυτή την απόφαση της Αναθεωρητικής Αρχής Αδειών να επικυρώσει απόφαση της Αρχής Αδειών με την οποία είχε απορριφθεί αίτημά τους για παραχώρηση πρόσθετων αδειών για τρία ακόμη αστικά ταξί τους που θα είχαν ως χώρο στάθμευσης την Αγία Νάττα.

Το Ανώτατο Δικαστήριο, απορρίπτοντας την προσφυγή, αποφάσισε ότι:

25 (1) Η μηχανική απαρίθμηση των προνοιών του σχετικού νόμου χωρίς κανένα συσχετισμό με τα αντικειμενικά ερείσματα της πράξης δεν εκπληρώνει την υποχρέωση της διοίκησης να δικαιολογήσει τις ενέργειές της. Σε περιπτώσεις όμως που η αιτία της απόφασης προκύπτει με σαφήνεια από τους διοικητικούς φακέλους δεν

είναι απαραίτητο να αναφέρεται στο σώμα της πράξης.

Στην υπό κρίση υπόθεση η μελέτη του σχετικού υλικού συμπληρώνει την αιτιολογία της προσβαλλόμενης απόφασης. Η αιτιολογία δεν πάσχει από την άποψη ότι αναφέρεται σε πολλά πρόσωπα στα οποία χορηγήθηκαν άδειες, αφού για όλους τους ενδιαφερόμενους συνέτρεχαν οι ίδιοι λόγοι για τη χορήγηση άδειας.

5

(2) Το διοικητικό όργανο δεν έχει υποχρέωση να καταφεύγει σε αναλυτικές συγκρίσεις καταχωρώντας στο πρακτικό του τα συγκριτικά στοιχεία που έλαβε υπόψη για τον κάθε αιτητή χωριστά. Σύμφωνα με την αρχή της κανονικότητας τεκμαίρεται πως έγιναν οι απαραίτητες συγκρίσεις πριν από τη λήψη της απόφασης, εκτός αν αποδειχθεί το αντίθετο, πράγμα που δεν συνέβηκε στη συζητούμενη υπόθεση.

10

(3) Η αρχή της ισότητας δημιουργεί απαραίτητη υποχρέωση και στη διοίκηση, κατά την ενάσκηση των εξουσιών που της αναθέτει ο νόμος να μεταχειρίζεται κατά το δυνατό με όμοιο τρόπο τους πολίτες που βρίσκονται στην ίδια ή παρόμοια θέση. Το βαθύτερο νόημα του κανόνα είναι πως η ίση μεταχείριση των άνισων είναι το ίδιο απαραίτητη με την άνιση μεταχείριση των ίσων.

15

Στην κρίνόμενη υπόθεση πέρα από το γεγονός ότι κατονομάζονται οι δύο εταιρείες, στις οποίες δόθηκαν άδειες, δεν υπάρχει κανένα δεδομένο που να θεμελιώνει τον ισχυρισμό για άνιση μεταχείριση. Οι αιτητές απέτυχαν να πείσουν ή να μετακυλήσουν το βάρος της απόδειξης που έχουν στο προκείμενο προς την άλλη πλευρά.

20

25

Προσφυγή απορρίπτεται χωρίς έξοδα.

Αναφερόμενες υποθέσεις:

Γεωργίου v. Αναθεωρητικής Αρχής Αδειών (1991) 4 Α.Α.Δ. 1563·

Λουκά v. Δημοκρατίας (1986) 3 Α.Α.Δ. 1640·

Μιλτιάδους και Άλλοι v. Δημοκρατίας (Α.Ε. 789, 791 και 796, ημερ. 30/5/89)·

30

Παπαδόπουλου και Άλλοι v. Αναθεωρητικής Αρχής Αδειών (1991) 4 Α.Α.Δ. 1250.

Προσφυγή.

Προσφυγή εναντίον της απόφασης της Αναθεωρητικής Αρχής Αδειών με την οποία απέρριψε την ιεραρχική προσφυγή των αιτητών εναντίον της απόρριψης από την Αρχή Αδειών του αιτήματός τους για πρόσθετες άδειες

35

για τρία ακόμη αστικά ταξί που θα είχαν ως χώρο στάθμευσής τους την Αγία Νάπα.

Σ. Καραπατάκης, για τους αιτητές.

5 Γ. Κυριακίδου (Δ/νις), Δικηγόρος της Δημοκρατίας, για την καθ' ης η αίτηση.

Cur. adv. vult.

10 ΝΙΚΗΤΑΣ, Δ. ανάγνωσε την ακόλουθη απόφαση. Οι αιτητές είναι μετοχική εταιρεία περιορισμένης ευθύνης με έδρα τη Λευκωσία. Ασχολούνται με τη μεταφορά επιβατών. Για το σκοπό αυτό διαθέτουν 18 ταξί και αριθμό λεωφορείων που είναι εφοδιασμένα με τις σχετικές άδειες. Τον Απρίλιο του 1983 ζήτησαν από την Αρχή Αδειών πρόσθετες άδειες για τρία ακόμη αστικά ταξί που θα είχαν ως χώρο στάθμευσης τους την Αγία Νάπα.

15 Η Αρχή Αδειών (η Αρχή) εξέτασε το αίτημα την 1/11/89. Καμιά πλευρά δεν σχολίασε ή έδωσε εξηγήσεις για την καθυστέρηση που σημειώθηκε. Όπως και νάχει το θέμα, προτού αποφασίσει, η Αρχή είχε στη διάθεση της έκθεση από το Τμήμα Οδικών Μεταφορών (συνημμένο Θ
20 στην ένσταση). Περαιτέρω είχε ακούσει εκπρόσωπο των αιτητών, οι οποίοι κλήθηκαν προηγουμένως να υποστηρίξουν την αίτηση τους. Έχω κάμει νύξη των γεγονότων αυτών για να φανεί πως οι ισχυρισμοί των αιτητών ότι η
25 Αρχή τους στέρησε το δικαίωμα ακρόασης και παράλληλα πως κατέληξε στην κρίση της χωρίς καμιά έρευνα δεν αληθεύουν.

30 Η απόφαση της Αρχής (παράρτημα Γ) ήταν απορριπτική. Αναφέρεται σ' αυτή ότι είχαν υποβληθεί πάρα πολλές αιτήσεις ενώ ο αριθμός αδειών αστικών ταξί ήταν περιορισμένος και ότι η επιβατική κίνηση της περιοχής μπορούσε να εξυπηρετηθεί από τα υφιστάμενα οχήματα ως και τα νέα που εξασφάλισαν άδεια. Η ιεραρχική προσφυγή των αιτητών είχε την ίδια τύχη. Στις 9/7/90 η Αναθεωρητική Αρχή Αδειών (η Αναθεωρητική Αρχή), αφού άκουσε σε ει-

δική συνεδρίαση τις απόψεις των αιτητών, απόρριψε την προσφυγή. Στην ουσία επικύρωσε την προηγούμενη απόφαση της Αρχής. Στη συνέχεια οι αιτητές προσέφυγαν στο δικαστήριο αμφισβητώντας το κύρος της τελευταίας απόφασης, δηλαδή εκείνης του αναθεωρητικού οργάνου.

5

Οι εξουσίες της Αναθεωρητικής Αρχής προσδιορίστηκαν εξαντλητικά από το άρθρο 4Α του περί Ρυθμίσεως της Τροχαίας Μεταφοράς (Τροποποιητικού) Νόμου αρ. 84/84. Ανάμεσα στις αρμοδιότητες αυτές συγκαταλέγεται και η επικύρωση της απόφασης στην πρωτογενή διαδικασία. Αναφέρει συναφώς η απόφαση *Γεωργίου ν. Αναθεωρητικής Αρχής Αδειών* (1991) 4 Α.Α.Δ. 1563.

10

"Το εύρος του πεδίου λειτουργίας της Αναθεωρητικής Αρχής υπογραμμίζεται και από την εξουσία που περιέχεται στην παράγραφο (δ) του άρθρου 4Α να προβεί η ίδια στην έκδοση νέας απόφασης σε αντικατάσταση της προσβαλλόμενης. Παρέχεται όμως και διακριτική ευχέρεια από την παράγραφο (α) ' να επικυρώσει την προσβληθείσαν απόφασιν' . Η επικύρωση υποδηλώνει την βεβαίωση της πράξης και συναρτάται με το κύρος της."

15

20

Ο πρώτος λόγος της προσφυγής άπτεται της αιτιολογίας της απόφασης. Η θέση είναι πως δεν περιέχει κανένα αιτιολογικό στοιχείο. Η απλή αναφορά σε αυτή νομοθετικών διατάξεων, που μπορούν να τύχουν εφαρμογής σε κάθε περίπτωση, δεν υποκαθιστά την ανάγκη για εξειδικευμένη αιτιολογία. Εν πάση περιπτώσει η αιτιολογία που δόθηκε είναι τόσο ασαφής και αόριστη που δεν μπορεί να υποστεί ακυρωτικό έλεγχο. Ας σημειωθεί πως τα επιχειρήματα των αιτητών συνδέθηκαν κατά κάποιο τρόπο με το γεγονός ότι με την ίδια ευκαιρία η Αναθεωρητική Αρχή είχε επιληφθεί και συναποφασίσει σειρά άλλων διοικητικών προσφυγών που αφορούσαν την αστική τροχαία περιοχή Αμμοχώστου.

25

30

Ασφαλώς η μηχανική απαρίθμηση των προνοιών του σχετικού νόμου χωρίς κανένα συσχετισμό με τα αντικειμε-

35

- νικά ερείσματα της πράξης (αν υπάρχουν), δεν εκπληρώνουν την υποχρέωση της διοίκησης να δικαιολογήσει τις ενέργειες της. Γιατί δεν εξαλείφει τους κινδύνους από αυθαίρετες κρίσεις της διοίκησης που δεν στηρίζονται ουσιαστικά στο νόμο. Σε περιπτώσεις όμως που η αιτία της απόφασης προκύπτει με σαφήνεια από τους διοικητικούς φακέλους δεν είναι απαραίτητο να αναφέρεται στο σώμα της πράξης. Η υποχρέωση αιτιολογίας θεωρείται πως ικανοποιήθηκε. *Λουκά ν. Δημοκρατίας* (1986) 3 Α.Α.Δ. 1640, 10 1645 και *Πορίσματα Νομολογίας ΣτΕ 1929-1959* σελ. 185-186.

- Στην υπό κρίση υπόθεση η μελέτη του σχετικού υλικού, σύμφωνα με την παραπάνω αρχή, συμπληρώνει την αιτιολογία της προσβαλλόμενης απόφασης. Το πρακτικό της 15 συνεδρίας που έγινε την 1/11/89 καταγράφει τα κριτήρια που καθοδήγησαν την Αρχή στις επιλογές της και που καθορίστηκαν στα επιτρεπτά από το νόμο όρια. Στο ίδιο πρακτικό σημειώνεται η εισήγηση του Τμήματος Οδικών 20 Μεταφορών που σύμφωνα με το νόμο η Αρχή όφειλε να χρησιμοποιήσει για να διαμορφώσει την κρίση της: άρθρ. 5(14) του ν. 9/82. Η Αναθεωρητική Αρχή προέβη σε έμμεση αναφορά στα στοιχεία αυτά και αναφέρθηκε στους πρόσθετους λόγους που την οδήγησαν στη χορήγηση αδειών στα ενδιαφερόμενα πρόσωπα (σελ. 3 του παραρτήματος 25 Ε). Θα ήθελα να καταλήξω πάνω στο θέμα αυτό λέγοντας πως η αιτιολογία δεν πάσχει από την άποψη ότι αναφέρεται σε πολλά πρόσωπα στα οποία χορηγήθηκαν άδειες, αφού για όλους τους ενδιαφερόμενους συνέτρεχαν οι ίδιοι λόγοι για τη χορήγηση άδειας. Κατά τη γνώμη μου η 30 προσβαλλόμενη απόφαση ήταν επαρκώς αιτιολογημένη.

- Άλλη πλημμέλεια που προσάπτεται στην απόφαση είναι πως δεν αναφέρει χωριστά τον κάθε αιτητή ούτε προβαίνει σε συγκρίσεις ανάμεσα σε εκείνους που παραχώρησε άδεια και τους υπόλοιπους. Η νομολογία δεν παρ 35 ρέχει έρεισμα στην εισήγηση. Η αταλάντευτη γραμμή του νομολογιακού δικαίου σε ανάλογες καταστάσεις είναι πως το διοικητικό όργανο δεν έχει υποχρέωση να καταφεύγει σε αναλυτικές συγκρίσεις καταχωρώντας στο πρα-

κτικό του τα συγκριτικά στοιχεία που έλαβε υπόψη για τον κάθε αιτητή χωριστά. ΑΕ 789, 791 και 796 Μιλτιάδους & Άλλοι ν. Δημοκρατίας ημερ. 30/5/89. Η υπόθεση είχε σαν αντικείμενο προαγωγές με πολλούς υποψήφιους, αλλά ο κανόνας είναι ο ίδιος. Εξάλλου σύμφωνα με την αρχή της κανονικότητας τεκμαίρεται πως έγιναν οι απαραίτητες συγκρίσεις πριν από τη λήψη της απόφασης, εκτός αν υποδειχθεί και συνάμα αποδειχθεί το αντίθετο, πράγμα που δεν συνέβηκε στη συζητούμενη υπόθεση. 5

Ο άλλος λόγος είναι πως υπήρξε παράβαση της αρχής της ισότητας. Επαναλαμβάνω αυτό που αναφέρω συνάφως στην παρόμοια υπόθεση Παπαδάπουλου & Άλλοι ν. Αναθεωρητικής Αρχής Αδειών (1991) 4 Α.Α.Δ. 1250. 10

"Η παραβίαση των αρχών της ισότητας, που καθιερώνει το άρθρο 28 του συντάγματος, ελέγχεται από τα δικαστήρια γιατί αποτελεί το βάθρο του κράτους δικαίου. Η αρχή δημιουργεί απαραίτητη υποχρέωση και στη διοίκηση, κατά την ενάσκηση των εξουσιών που της αναθέτει ο νόμος, να μεταχειρίζεται κατά το δυνατό με όμοιο τρόπο τους πολίτες που βρίσκονται στην ίδια ή παρόμοια θέση. Το βαθύτερο νόημα του κανόνα είναι πως η ίση μεταχείριση των άνισων είναι το ίδιο απαραίτητη με την άνιση μεταχείριση των ίσων." 15 20

Το σχετικό παράπονο, όπως διατυπώθηκε, είναι ότι δόθηκαν άδειες και σε δύο εταιρείες περιορισμένης ευθύνης, δηλαδή, σε νομικά πρόσωπα, που έχουν την ίδια οντότητα με τους αιτητές. Πέρα από το γεγονός ότι κατονομάζονται οι εταιρείες αυτές δεν υπάρχει κανένα δεδομένο που να θεμελιώνει τον ισχυρισμό για άνιση μεταχείριση. Ασφαλώς η ομοιότητα στη νομική συγκρότηση των αιτητών και των εν λόγω εταιρειών, χωρίς την παράθεση ουσιαστικών στοιχείων από τα οποία μπορεί να συναχθεί δυσμενής διάκριση σε βάρος των αιτητών, δεν αρκεί. Είναι στοιχείο ουδέτερο. Οι αιτητές απέτυχαν να αποδείξουν ή να μετακυλήσουν το βάρος της απόδειξης που έχουν στο προκείμενο προς την άλλη πλευρά. 25 30 35

Περαιτέρω ο λόγος με τον οποίο προβάλλεται πλάνη περί τα πράγματα πρέπει να απορριφθεί γιατί δεν αποδεικνύεται από τα στοιχεία του φακέλου ούτε οι αιτητές προσκόμισαν στοιχεία που να δείχνουν τη βασιμότητα τέτοιου ισχυρισμού. Εν πάση περιπτώσει το αβάσιμο του λόγου αυτού προκύπτει και από το γεγονός ότι δεν καθορίστηκε πού ακριβώς έγκειται η πλάνη αυτή.

Τέλος, υπάρχει ο ισχυρισμός για παρερμηνεία ή και κακή εφαρμογή των διατάξεων που επικαλέστηκε η καθής για την έκδοση της επίδικης απόφασης. Πρόκειται για τα άρθρα 5(8), 5(9), 5(13) και 9(1)(3) του ν. 9/82. Είναι οι διατάξεις που καθορίζουν τις προϋποθέσεις κάτω από τις οποίες τα δύο αυτά όργανα εκτελούν την αποστολή που τους ανέθεσε ο νόμος για την έκδοση αδειών οδικής χρήσης. Η εισήγηση του αιτητή είναι πως οι δύο προαναφερθείσες εταιρείες ως και η ενδιαφερόμενη Α. Ιεροδιακόνου δεν πληρούσαν τις προϋποθέσεις που θέτουν οι παραπάνω διατάξεις για τη χορήγηση άδειας.

Η μομφή αυτή προβάλλεται χωρίς καμιά εξειδίκευση και χωρίς να αποδεικνύεται με επίκληση και θεμελίωση συγκεκριμένων γεγονότων. Αναπόφευκτα πρέπει να απορριφθεί ως αβάσιμη. Καταλήγω ότι η επίδικη απόφαση ήταν επιτρεπτή στα όρια της διακριτικής εξουσίας που παρέχει ο νόμος στην Αναθεωρητική Αρχή. Επομένως την επικυρώνω στο σύνολό της. Η προσφυγή απορρίπτεται. Δεν θα καταδικάσω τους αιτητές στα έξοδα της δίκης γιατί υπήρξε ανεξήγητη καθυστέρηση στην εκδίκαση του αιτήματός τους από την Αρχή.

Προσφυγή απορρίπτεται χωρίς έξοδα.